

18. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “УИЛЯМ ГЛАДСТОН”

гр. София – 1303, ул. “Пиротска” № 68, тел. 02/988-03-01; e-mail: info-2204018@edu.mon.bg;
info@18su.bg; www.18su.bg

Утвърдил:

Директор: Ралица Костова

МЕХАНИЗЪМ ЗА ДЕЙСТВИЕ В СЛУЧАИ НА УСТАНОВЯВАНЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА В 18 СУ „УИЛЯМ ГЛАДСТОН” ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА

Настоящият механизъм за действие в случаи на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества в училище е изготвен в изпълнение на Заповед № РД 09-3543/01.11.2023 г. на Министъра на образованието и науката и приет с решение на Педагогически съвет с Протокол от ПС № РД – 04-16/ 12.09.2025 г.

Училищната политика се базира на прилагане на цялостен подход, полагане на координирани и последователни действия и създаване на по-сигурна училищна среда, с цел противодействие на разпространението и употребата на наркотичните вещества в училище.

18. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "УИЛЯМ ГЛАДСТОН"

гр. София – 1303, ул. "Пиротска" № 68, тел. 02/988-03-01; e-mail: info-2204018@edu.mon.bg;
info@18su.bg; www.18su.bg

Принципи:

- Училищната политика е насочена към предпазване на учениците от употреба на наркотични вещества.
- Закрилата, безопасността и информираността на учениците е отговорност на цялата училищна общност.
- Училищната политика е изработена в съответствие с политиката на другите институции, отговорни за закрила на детето.

Мерки и дейности:

- I. Запознаване на цялата училищна общност със същността на понятията „зависимост“ и „наркотично вещество“ и опасността от употребата на наркотични вещества;
- II. Включване на родители - Родителите се привличат като партньори в дейностите по превенция, както и в случаите на интервенция;
- III. Включване на учениците – Учениците се привличат като партньори в дейностите по превенция на разпространението и употребата на наркотични вещества;
- IV. Създаване на алгоритъм и процедури за противодействие на разпространението и употребата на наркотичните вещества на ниво клас и училище;
- V. Създаване на алгоритъм и процедури за интервенция на ниво клас и училище;
- VI. Ресурсна обезпеченост на ниво училище – взаимодействие със здравните служби в случай на употреба на наркотични вещества;
- VII. Изработване на план за действия на Координационния съвет за превенция на употребата и разпространението на наркотични вещества;
- VIII. Процедура за реакция при кризисна ситуация.

18. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "УИЛЯМ ГЛАДСТОН"

гр. София – 1303, ул. "Пиротска" № 68, тел. 02/988-03-01; e-mail: info-2204018@edu.mon.bg;
info@18su.bg; www.18su.bg

I. Запознаване на цялата училищна общност със същността на понятията „зависимост“ и „наркотично вещество“ и опасността от употребата на наркотични вещества.

Във връзка с изостряне на вниманието на училищната общност и борбата с разпространението и употребата на наркотични вещества в училище в началото на учебната година да се представят (на хартиен носител или чрез електронната група на учителите):

Дефиниция за „наркотично вещество“ - Всяко природно и синтетично вещество, което може да предизвика състояние на зависимост и има стимулиращо или депресивно въздействие върху централната нервна система, предизвиква халюцинации или нарушения на двигателната функция, мисловната дейност, поведението, възприятието и настроението, както и други вредни въздействия върху човешкия организъм

Групи наркотични вещества:

- **Стимуланти** – амфетамини и неговите производни, екстази, кокаин и др. - те ускоряват жизнените функции и могат да бъдат особено опасни за хора, които имат заболявания на сърдечно-съдовата система, дихателната система, ЦНС и др.
- **Депресанти** – хероин, алкохол, инхаланти и някои от медикаментите. Те забавят жизнените функции и комбинираната им употреба или употребата на голямо количество е много опасна, тъй като може да се стигне до подтискане и/или пълно спиране на тези функции. Това състояние обикновено се описва като свръхдоза и често пъти завършва фатално.
- **Канабиноиди** - това са продуктите от групата на канабиса - марихуана, ганджа, хашиш, хашишово масло. Въздействието им е еуфория, промяна в усещането за време, халюцинации.

18. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „УИЛЯМ ГЛАДСТОН“

гр. София – 1303, ул. „Пиротска“ № 68, тел. 02/988-03-01; e-mail: info-2204018@edu.mon.bg;
info@18su.bg; www.18su.bg

- **Халюциногени** - LSD, магическите гъби - те често пъти предизвикват неадекватно поведение и съществува реална опасност употребилите ги да извършва опасни действия. Тези дроги, както и канабисът са много опасни за хора с емоционални проблеми.

Дефиниция за „зависимост“ - непреодолима потребност за постоянен или периодичен прием на вещество.

- **Психическа зависимост** - повишена раздразнителност и нервност, разсеяност и невъзможност за концентриране на вниманието, отслабване на паметта;
- **Физическа зависимост** - увреждания на нервната система, бъбреците, черния дроб, ендокринно-половата система, кожата, косата, ноктите, зъбите; упорито безсъние; загуба на сили;

Употребата на наркотични вещества води до увреждане на организма и пристрастяване.

1. Разпознаване на случаи на употреба на наркотични вещества от ученици и подрастващи от педагогическите и непедагогическите специалисти в 18. СУ „Уилям Гладстон“.

Педагогическите и непедагогически специалисти от 18 СОУ „Уилям Гладстон“, трябва да могат да разпознават основните признаци при употреба на наркотични вещества. Някои от основните признаци могат да бъдат:

- **Физически промени** - Употребата на наркотични вещества може да предизвика физически промени при учениците и подрастващите. Това може да включва необичайни покачвания или загуби на тегло, красноречие, необичайно разширени или стеснени зеници, осезаеми промени във външния вид (кожни проблеми, negliжирана визия и пр.).

18. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “УИЛЯМ ГЛАДСТОН”

гр. София – 1303, ул. “Пиротска” № 68, тел. 02/988-03-01; e-mail: info-2204018@edu.mon.bg;
info@18su.bg; www.18su.bg

- **Промени в поведението и настроението** - Учениците и подрастващите, които употребяват наркотични вещества, често проявяват промени в поведението и настроението си. Това може да включва изолация, намалена учебна успеваемост, нередовно посещаване на училище, промени във връзките със семейството и приятелите, агресивност, раздразнителност, депресия или еуфория.
- **Финансови проблеми** - При употребяващите наркотични вещества често възникват финансови проблеми. Те може да се опитват да събират пари по необичаен начин или да проявяват необяснимо поведение на недостиг на средства.
- **Пропуски и незадоволителни резултати в училище** - Употребата на наркотични вещества може да доведе до нередовно посещаване на училище, пропуски на уроци или незадоволителни резултати в учебните постижения.

II. Включване на родители

Комуникацията с родителите е от решаващо значение за решаването на проблема с употребата на наркотични вещества в училище. Тя трябва да бъде информативна, открита и съдържателна, с акцент върху подкрепата и ресурсите, налични за засегнатите ученици и техните родители.

Аспекти на комуникацията с родителите:

- **Информиране** - Родителите биват запознати с влезлите в сила Указания за действие при работа в случаи на разпространение, употреба и/или държане с цел разпространение на наркотични вещества или техните аналози в училище. Ръководството информира родителите за случаи на установена употреба или разпространение на наркотични вещества от децата им в училището. Тази информация се предоставя възможно най-скоро, за да се осигури разбиране за сериозността на проблема.
- **Открита комуникация** - Поддържане на открита и прозрачна комуникация с родителите. Предоставят се ясни и точни детайли относно случая,

18. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "УИЛЯМ ГЛАДСТОН"

гр. София – 1303, ул. "Пиротска" № 68, тел. 02/988-03-01; e-mail: info-2204018@edu.mon.bg;
info@18su.bg; www.18su.bg

включително мерките, които са взети от училището и здравните служби. Родителите се информират за възможностите за подкрепа и помощ, които са налични.

- **Индивидуален подход** - Всеки случай се разглежда индивидуално, като се вземат предвид нуждите и специфичните обстоятелства на детето и неговото семейство. Родителите се канят на среща с ръководството на училището и представители на здравните служби, за да обсъдят възможния подход и действия.
- **Предоставяне на ресурси и подкрепа** - Родителите се информират от училищното ръководство за наличните ресурси и програми за подкрепа на децата, които са засегнати от употребата на наркотични вещества. Това може да включва консултации със специалисти, участие в рехабилитационни програми или други форми на помощ.
- **Сътрудничество и последователност** - Сътрудничество с родителите в решаването на проблема с употребата на наркотични вещества. Съвместна работа, за осигуряване на последователност в мерките и подкрепата, предоставяни на засегнатите ученици.

III. Включване на ученици – в случай, че ученик стане свидетел на употреба или разпространение на наркотични вещества или е бил принуден или склоняван да закупува наркотици от свои съученици или лица в или извън училище са предоставени административни възможности да сигнализира за случая. Това става чрез:

- **Информирание на училищното ръководство;**
- **Информирание на училищния психолог;**
- **Информирание на органите на реда или анонимна телефонна линия 116 111.**

18. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “УИЛЯМ ГЛАДСТОН”

гр. София – 1303, ул. “Пиротска” № 68, тел. 02/988-03-01; e-mail: info-2204018@edu.mon.bg;
info@18su.bg; www.18su.bg

IV. Създаване на алгоритъм и процедури за противодействие на разпространението и употребата на наркотичните вещества на ниво клас и училище:

- Създаване на условия за превантивна работа на ниво училище.
- Създаване на условия за превантивна работа на ниво клас.
- Изграждане на защитна мрежа с ясни граници, формиране на ценности, създаване на правила и процедури/протокол за действия, които не допускат употребата и разпространението на наркотици в училище.

V. Създаване на алгоритъм и процедури за интервенция на ниво клас и училище;

- Процедури за управление на информацията/протоколи за управление на информацията.
- Инициране на работа по случай.
- Насочване на случай към други институции.

VI. Ресурсна обезпеченост на ниво училище – взаимодействие със здравните служби в случай на употреба на наркотични вещества;

Аспекти на взаимодействието със здравните служби:

- **Идентификация и сигнализиране** – обучение на училищното ръководство и психолога за разпознаване на признаците на употреба на наркотични вещества от учениците. При установяване на такива признаци психолога уведомява директора, който сигнализира здравните служби.
- **Сътрудничество със здравните служби** за осигуряване на подходяща подкрепа и помощ на учениците, които употребяват наркотични вещества, чрез консултации със специалисти, предоставяне на информация и обучение

18. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "УИЛЯМ ГЛАДСТОН"

гр. София – 1303, ул. "Пиротска" № 68, тел. 02/988-03-01; e-mail: info-2204018@edu.mon.bg;
info@18su.bg; www.18su.bg

на учители и персонал, както и създаване на програми за превенция и рехабилитация.

- Планиране на съвместни със здравните служби дейности, които да насочат учениците към здравословен начин на живот и да ги предпазят от употреба на наркотични вещества.
- Обмен на информация
- Подкрепа на засегнатите ученици – съвместна работа по осигуряване на подходяща подкрепа и помощ на учениците, които са засегнати от употреба на наркотични вещества.

VII. Изработване на план за действия на Координационния съвет за превенция на употребата и разпространението на наркотични вещества.

Със Заповед на директора на 18 СОУ „Уилям Гладстон“ се създава Училищен координационен съвет за превенция на употребата и разпространението на наркотични вещества. Училищен координационен съвет изготвя алгоритъм, процедури и план за превенция на употребата и разпространението на наркотични вещества в училище.

VIII. Процедура за реакция при кризисна ситуация.

1. Свикване на екипа и ръководството за анализ, оценка на ситуацията.
2. Вземане на решение за план за действие.
3. Свикване на всички педагогически специалисти, преподаващи в съответния клас/ученици и по целесъобразност на целия педагогически екип.
4. Съобразно спецификата на случая, вземане на решение за уведомяване на външни институции.